

JUSTITIS MINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. februar 2014
Kontor: Kontoret for Humanitært
ophold og udsendelser
Sagsbeh: Uffe Kritte Nielsen
Sagsnr.: 2013-0032-1056
Dok.: 1006517

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 187 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 13. december 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Johanne Schmidt-Nielsen (EL).

Karen Hækkerup

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 187 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge og Integrationspolitik:

”Ministeren bedes oplyse, om Rigspolitiets procedure i forbindelse med forsøg på tvangsmæssig udsendelse af en afvist asylansøger beskrevet i politirapport af 25. maj 2012 (vedlagt svaret på spørgsmål nr. 95 - UUI alm. del) på alle punkter er i overensstemmelse med gældende regler og praksis, eller om forløbet på nogen måde har givet eller kan give anledning til kritik eller overvejelser om ændrede procedurer.

Svar:

Den omhandlede politirapport af 25. maj 2012 er optaget i forbindelse med en ledsaget udsendelse til Algeriet af en person, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Efter udlændingelovens § 30, stk. 1, skal en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejse af landet. Det følger af udlændingelovens § 40, stk. 4, at en udlænding skal meddele de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt.

Det fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt., at udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen.

Det er således en lovbestemt myndighedsopgave for politiet at sørge for udsendelsen af en udlænding, som efter afslag på en ansøgning om opholdstilladelse i Danmark og/eller en afgørelse/dom om udvisning ikke (længere) har ret til at opholde sig her i landet og derfor efter loven skal udrejse. Dette gælder også i de tilfælde, hvor udlændingen (fysisk) modsætter sig en udsendelse.

Forberedelsen og gennemførelsen af en udsendelse skal ske i overensstemmelse med gældende dansk lovgivning og fastsatte retningslinjer samt internationale regler og anbefalinger/standarder. Rigspolitiet har igennem årene løbende fastsat interne retningslinjer og fastlagt procedurer, som skal sikre, at udsendelsesarbejdet sker i overensstemmelse med såvel gældende dansk ret som internationale standarder.

Siden indførelsen af Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssige udsendelser ved lov nr. 248 af 30. marts 2011,

der trådte i kraft den 1. april 2011 (udlændingelovens § 30 a), er Rigspolitiets løbende overvejelser om optimering af udsendelsesarbejdet i forhold til sikring af, at udsendelser sker i overensstemmelse med såvel dansk ret som internationale standarder, også sket i en dialog med Ombudsmanden, herunder i forbindelse med Ombudsmandens årlige gennemgang af afsluttede udsendelsessager.

Forløbet af den konkrete udsendelsessag, som spørgsmålet vedrører, er omfattet af Ombudsmandens gennemgang af afsluttede udsendelsessager i 2012, som blev afsluttet ved Ombudsmandens endelige redegørelse af 16. december 2013 og årsrapport for tilsynet for 2012, der blev sendt til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik den 18. december 2013 (udvalgets bilag 30, Alm. del).

Ombudsmanden har i forhold til den konkrete udsendelse haft fokus på og rejst spørgsmål om magtanvendelsen, herunder en manglende præcis beskrivelse af den tidsmæssige udstrækning af den anvendte magt og angivelse af den konkrete årsag til magtanvendelsen, der fandt sted, da udlændingen vågnede i sin celle.

Af ombudsmandens redegørelse fremgår om den konkrete sag blandt andet følgende:

”Af sagen fremgår det efter min foreløbige opfattelse ikke tilstrækkeligt klart, hvilken konkret anledning der lå til grund for magtanvendelsen, der fandt sted, da udlændingen vågnede i sin celle. I alle 9 sager er det min foreløbige opfattelse, at udsendelsesrapporterne således ikke indeholder en tilstrækkelig redegørelse for den anvendte magt.

(...)

I forbindelse med min gennemgang af modtagne sager har jeg ikke fået oplysninger, der gør det påkrævet for mig at komme med bemærkninger til selve den anvendte magt. På baggrund af det ovenfor anførte er det imidlertid min foreløbige opfattelse, at rapporternes beskrivelse af den anvendte magt ikke lever op til anbefalingerne i de nationale og internationale retningslinjer, og at den heller ikke opfylder den ulovbestemte retsgrundsætning om notatpligt.”

Ombudsmanden har endvidere i forhold til den afbrudte udsendelse, hvor der blev anvendt magt, bedt Rigspolitiet om at overveje, om det i sådanne tilfælde bør tilbydes udlændingen at blive tilset af en læge eller andet sundhedsfagligt personale. Ombudsmanden har desuden – mere generelt – peget på behovet for, at det sikres, at den udsendelsesrapport, der skal udarbejdes i alle udsendelsessager, er indholdsmæssigt fyldestgørende og lever op til alle såvel lovbestemte som ulovbestemte krav til notatpligt om relevante faktuelle forhold, herunder i forhold til magtanvendelse.

Rigspolitiet har taget Ombudsmandens bemærkninger og anbefalinger til efterretning, og de indgår i Rigspolitiets løbende arbejde med at sikre, at (tvangsmæssige) udsendelser gennemføres i overensstemmelse med gældende dansk ret, interne retningslinjer i Rigspolitiet og internationale standarder.

Opmærksomheden skal i den forbindelse henledes på, at det udsendelsesforløb, som spørgsmålet vedrører, fandt sted i maj (afbrudt udsendelse) og juni (gennemført udsendelse) 2012, og at Rigspolitiet siden da – bl.a. på baggrund af den løbende dialog med Ombudsmanden og på grundlag af Ombudsmandens endelige redegørelse for afsluttede udsendelsessager i 2011, som blev afgivet den 10. april 2013 – har taget en lang række initiativer med henblik på bl.a. at forbedre dokumentationen af de foretagne sagsbehandlingsskridt i udsendelsessagerne. Det drejer sig om:

- udarbejdelse af en ny paradigmerapport, som skal sikre, at udlændinge, der skal udsendes, får den samme relevante vejledning, og at dette dokumenteres
- udformning af en tjekliste for så vidt angår opmærksomhedspunkter, som den enkelte medarbejder skal tage højde for ved udarbejdelse af en udsendelsesrapport ved ledsagede udsendelser, herunder i forhold til at beskrive eventuel anvendelse af magt
- iværksættelse af kvalitetssikring af sikkerhedsvurderinger og udsendelsesrapporter i sager om ledsagede udsendelser
- indførelse af en certificeret uddannelse for udsendelsesansvarlige, der deltager i ledsagede udsendelser
- samling af alt relevant materiale i relation til udsendelsesarbejdet ét sted på politiets intranet, POLNET
- udarbejdelse af nye interne retningslinjer for ledsagede udsendelser.

Rigspolitiet har endvidere tilkendegivet over for Ombudsmanden, at man vil indføre en ordning, hvorefter en udlænding, hvis udsendelse er blevet afbrudt, og hvor der har været tale om magtanvendelse, vil blive tilbudt at blive tilset af en læge eller andet sundhedsfagligt personale. Der arbejdes aktuelt på at få tilrettelagt en procedure og fastsat interne retningslinjer herfor.

Rigspolitiet vil desuden udarbejde en statistik vedrørende magtanvendelse i forbindelse med ledsagede udsendelser.

Endelig kan det oplyses, at forløbet af den udsendelse, som spørgsmålet vedrører, er indgået i undervisningen af det personale, som deltager i udsendelser.”

Justitsministeriet finder på baggrund af de af Rigspolitiet beskrevne tiltag

ikke anledning til kritik eller overvejelser om ændrede procedurer.